

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **R.**, bývajúceho v K., t.č. Ú., so sídlom v B., zastúpeného JUDr. K., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanému **J.**, P., so sídlom v P., **o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 19 C 237/2007, takto

t a k t o :

Návrhu na prikázanie veci Okresného súdu Košice I sp. zn. 19 C 237/2007 Okresnému súdu Bratislava I **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

V konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je na Okresnom súde Košice I vedené pod sp. zn. 19 C 237/2007, podal žalovaný návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava I. Tento návrh odôvodnil poukazom na hľadisko hospodárnosti konania s tým, že je sudcom Š. a žalobca je vo výkone väzby v obvode Okresného súdu Bratislava I.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu – Okresnému súdu Košice I a súdu, ktorému sa má vec podľa návrhu žalovaného prikázať – Okresnému súdu Bratislava I (§ 12 ods. 3 O.s.p.), zisťoval pred rozhodnutím o návrhu na delegáciu veci aj stanovisko žalobcu.

Žalobca v podaní z 5. mája 2008 vyjadril nesúhlas s návrhom žalovaného a uviedol, že v prípade vyhovenia návrhu na delegáciu veci by došlo k jeho diskriminácii a k porušeniu článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Zdôraznil, že má trvalé bydlisko v K. a ak bude vec prikázaná inému súdu, bude odňatý zákonnému sudcovi. Predmetný návrh je účelový a neopodstatnene poukazuje na hospodárnosť konania. V danom prípade ide o súdny spor dvoch občanov, preto nemožno zohľadniť, že žalovaný je sudcom Š. Žalovaný nemá nedostatok finančných prostriedkov, ktorý by mu bránil zúčastňovať sa konania pred Okresným

súd Košice I. Väzba, v ktorej sa žalobca nachádza má len prechodný charakter, preto nemôže byť dôvodom na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti. Do pozornosti súdu dal tiež neistý charakter situácie, ktorá bude v čase nariadeného súdneho pojednávania, a aj tú skutočnosť, že jeho právna zástupkyňa pôsobí v K.. Zo všetkých uvedených dôvodov nesúhlasil s návrhom žalovaného na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava I.

Podľa § 12 ods. 2 O.s.p. možno vec prikázať inému súdu toho istého stupňa z dôvodu vhodnosti. Prikázanie (delegácia) veci inému súdu z dôvodu vhodnosti má vždy dopad aj na právo účastníka občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (viď článok 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a je výnimkou zo zákonom definovaných kritérií určenia miestnej príslušnosti súdu. Pokiaľ však príslušný súd rozhodne o prikázaní veci inému súdu toho istého stupňa pri splnení zákonných podmienok na takýto postup, nedochádza k porušeniu ústavného práva na zákonného sudcu.

Zmyslom a účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody takejto delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu, finančnú. Keďže delegácia veci z dôvodu vhodnosti je výnimkou zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, príslušnosť ktorého vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie veci charakter výnimočnosti.

So zreteľom na vyššie uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 12 ods. 2 O.s.p. do úvahy iba vtedy, ak sú na to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie musí zahŕňať posúdenie pomerov účastníkov na oboch procesných stranách, pričom na osobné, finančné, sociálne, zdravotné či iné pomery účastníka konania, ktorý navrhuje delegáciu, možno prihliadnuť len ak prípadné zohľadnenie týchto pomerov nebude mať negatívny dopad na postavenie iných účastníkov konania. Pri delegácii z dôvodu vhodnosti treba vždy vziať na zreteľ aj predmet konania, a to, či sa miestna príslušnosť súdu v danom konaní neriadi ustanoveniami o výlučnej miestnej príslušnosti – zákonodarca totiž úpravou výlučnej miestnej príslušnosti zároveň vyjadril zámer, aby sa konanie o určitých veciach neuskutočňovalo na súde, miestna príslušnosť ktorého by bola daná všeobecnými kritériami (viď § 84 a nasl. O.s.p.) alebo vyplývala z možnosti účastníka zvoliť jeden spomedzi dvoch miestne príslušných súdov (§ viď § 87 O.s.p.), ale aby namiesto toho vec prejednal a rozhodol práve

súd, príslušnosť ktorého zákon stanovil odlišne podľa osobitných kritérií, ktorým z hľadiska miestnej príslušnosti priznal prioritu (viď § 88 O.s.p.).

Žalovaný v danom prípade vyvodzuje vhodnosť ním navrhovaného prikázania veci inému než príslušnému súdu z požiadavky hospodárnosti konania (zrejme predpokladajúc, že ak by bolo vyhovené jeho návrhu a vec bola prikázaná Okresnému súdu Bratislava I, bola by prejednaná hospodárnejšie a rýchlejšie). Žalovaným uvádzané dôvody však nevykazujú také znaky výnimočnosti, aby bolo možné vyhovieť jeho návrhu.

Pri posudzovaní dôvodnosti predmetného návrhu žalovaného vzal Najvyšší súd Slovenskej republiky na zreteľ predovšetkým to, že v danom prípade je predmetom konania žaloba o ochranu osobnosti. Na konanie v tejto veci nie je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného; miestna príslušnosť sa v tomto prípade riadi ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o výlučnej miestnej príslušnosti – namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie v tejto veci príslušný súd, v ktorého obvode má žalobca bydlisko (viď § 88 ods. 1 písm. o/ O.s.p.). Týmto súdom je Okresný súd Košice I. Z dôvodov, ktoré sú uvedené už vyššie, nebolo možné pri rozhodovaní o danom procesnom návrhu žalovaného nevziať túto podstatnú okolnosť na zreteľ, lebo zákon sám úpravou výlučnej miestnej príslušnosti súdu na konanie o ochranu osobnosti vyjadril zásadu, že prednosť dáva tomu, aby vec prejednal a rozhodol súd, v obvode ktorého má žalobca bydlisko. Dôvodom pre odklonenie sa od tejto zásady na základe návrhu na delegáciu veci z dôvodu vhodnosti by mohla byť len taká osobitná okolnosť, ktorá celkom jednoznačne a pritom v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu (viď článok 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) svedčí o vhodnosti toho, aby vec prejednal iný než príslušný súd. Návrh žalovaného ale z takého dôvodu nevychádza.

Žalovaný navrhuje, aby vec bola z dôvodu vhodnosti prikázaná Okresnému súdu Bratislava I, v obvode ktorého nemá bydlisko ani jeden z účastníkov konania. Skutočnosť, že žalobca je v obvode tohto súdu vo výkone väzby, nie je natoľko výnimočná, aby ju bolo možné bez ďalšieho považovať za dôvod pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti (§ 12 ods. 2 O.s.p.), lebo výkon väzby aj z hľadiska zdržiavania sa žalobcu v obvode uvedeného súdu vykazuje znak dočasnosti a nemá trvalý charakter (viď tiež § 76 až 79 Trestného poriadku). Vzhľadom na to v skutočnosti, že žalobca sa nachádza vo výkone väzby v obvode súdu, ktorému žalovaný navrhuje vec prikázať, nemožno vidieť dôvod, pre ktorý by

bolo vhodné rozhodnúť o miestnej príslušnosti odlišne od samotným zákonom určených kritérií.

Charakter výnimočnosti dôvodu navrhovanej delegácie veci nemá ani samotná okolnosť, že súd, ktorému žalovaný navrhuje vec prikázať, sa v porovnaní s príslušným súdom nachádza v menšej vzdialenosti od miesta, kde žalovaný vykonáva súdnictvo. Vo všeobecnosti totiž okolnosti obdobnej povahy (napríklad skutočnosť, že niektorý účastník konania nemá bydlisko alebo miesto výkonu práce v obvode vecne a miestne príslušného súdu, alebo že musí prekonávať medzi miestom svojho bydliska alebo pracoviska a sídlom tohto súdu väčšie vzdialenosti, alebo že dostavenie sa na príslušný súd je pre neho spojené s rozličnými organizačnými, prípadne zdravotnými, finančnými, rodinnými, pracovnými a podobnými problémami) sú skôr bežné a nemôžu bez ďalšieho odôvodňovať prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti.

Napokon bolo v danom prípade potrebné zohľadniť aj to, že v prípade vyhovieť návrhu na delegáciu veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava I by zrejme na strane žalobcu došlo k takému jednostrannému nárastu trov spojených s právnym zastupovaním žalobcu advokátkou so sídlom v K., ktorý by pre neho znamenal negatívny dopad na celkový rámec ochrany žalobou uplatneného práva.

Vzhľadom na to dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v danom prípade neboli splnené podstatné podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 12 ods. 2 O.s.p.; návrhu žalovaného preto nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júna 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: